

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

На основу члана 65. став 1. Закона о високом образовању образовању ("Службени гласник РС", бр. 88/2017...19/2025) и члана 70. став 1. тачка 9. Статута Машинског факултета у Нишу (број: 612-234-2/2018 од 24.4.2018. године, са изменама и допунама број 612-118-2/2019 од 01. фебруара 2019. године, број 612-132-2/2022 од 10. фебруара 2022. године и број 612-279-2/2025 од 15. септембра 2025. године), Наставно-научно веће Машинског факултета у Нишу на седници одржаној 21. септембра 2026. године доноси

ОПШТЕ СМЕРНИЦЕ И ПРАКТИЧНИ ВОДИЧ

ЗА ОДГОВОРНУ ПРИМЕНУ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

у настави, учењу, оцењивању, стручној пракси, учењу кроз рад, завршним и мастер радовима и научноистраживачком раду

Ниш, септембар 2026. године

Препоручена форма документа

Образложење избора између посебног правилника и практичног водича

Закључак

За Машински факултет је најадекватнија форма „Опште смернице и практични водич“, које доноси Наставно-научно веће и које су обавезујуће у делу у ком разрађују већ усвојена правила. Посебан правилник о ВИ није потребан, јер би дуплирао одредбе правилника о студијама, теже би се ажурирао и повећао ризик од неусклађености.

Водећи универзитети најчешће примењују слојевити модел: постојећи кодекси академског интегритета и испитна правила обезбеђују правни основ, универзитетске или факултетске смернице објашњавају одговорну употребу, а наставник за сваки предмет или задатак унапред објављује конкретан режим. Формална политика се обично доноси само за ужу област, као што је сумативно оцењивање, док примери, шаблони и правила за поједине дисциплине остају у водичима који се лакше мењају. [1–11]

Табела 1. Како водећи универзитети организују правила о ВИ

Институција	Примењена форма	Кључна порука за МФН
MIT	Препорука институционалног одбора, мени од четири режима и предметна правила	Јасна политика за сваки предмет; образложење избора и флексибилност по задатку.
Стенфорд	Студентски водич, наставнички шаблони и предметна правила	Наставник дефинише дозвољену помоћ; студент проверава правила и пријављује употребу.
Корнел	Обавезујући Кодекс академског интегритета + практичне смернице и шаблони	Општа норма у кодексу, а оперативно објашњење у водичу и упутству за предмет.
Оксфорд	Формална политика за сумативно оцењивање + упутства и декларације	Свака провера мора да наведе дозвољену помоћ, начин пријављивања и једнак приступ.
Кембриџ	Универзитетско упутство + локалне факултетске/департманске политике	Централни минимум и дисциплински прилагођена правила; јасна ограничења за испитиваче.
ETH Цирих	Универзитетске смернице које упућују на постојећа испитна правила	Одговорност, транспарентност и правичност; редовно ажурирање смерница.
TU Делфт – Машинство	Факултетске студентске смернице + писано правило за предмет	Практични инжењерски примери и стандардна/детаљна изјава о употреби ВИ.
TUM	Локалне смернице за радове и тезе које допуњују универзитетске акте	Менторско одобрење, документовање и забрана замене самосталног истраживања.

Институција	Примењена форма	Кључна порука за МФН
Империјал колеџ	Универзитетска начела и водичи + правила департмана	Јединствена начела, ВИ писменост и прилагођавање дисциплини.
EPFL	Универзитетске смернице за наставу засноване на ризику и исходима	Водич за избор педагошки оправдане употребе уз приватност, правичност и одговорност.

Однос ових Смерница према актима Факултета

Одобрени предлози измена правилника о основним и мастер академским студијама изричито предвиђају доношење Општих смерница, нивое употребе ВИ 0–3, обавезу пријављивања материјалне употребе, заштиту података, пуну одговорност студента и правило да извештај детектора не може бити једини доказ повреде. Зато овај документ не понавља правилнике у форми нових чланова, већ их претвара у јединствено и употребљиво упутство за студенте, наставнике, менторе и комисије.

Табела 2. Слојеви правила на Машинском факултету

Слој	Функција
1. Закон, акти Универзитета и Статут	Највиши правни оквир.
2. Правилници о ОАС, МАС и ДАС	Обавезујућа правила, одговорности, поступци и дисциплински основ.
3. Ове Опште смернице	Јединствена тумачења, оперативна правила, обрасци и инжењерски примери.
4. Силабус и писано упутство за задатак	Конкретан ниво 0–3, дозвољене радње, алати, подаци и начин пријављивања.
5. Изјава и процесни траг	Документовање стварне употребе и провере резултата.

Како се чита обавезност

Речи „мора“, „дужан је“ и „није дозвољено“ означавају обавезе које произлазе из правилника и ових Смерница. Речи „треба“ и „препоручује се“ означавају добру праксу, осим ако су у конкретном писаном упутству претворене у услов задатка.

Брзи водич

Најважнија правила на једном месту

За студенте

- ☐ Пре почетка рада проверите који ниво употребе ВИ важи за предмет, задатак, испит, праксу или истраживачку активност.
- ☐ Ако за оцењивању обавезу нема писаног правила, примењује се Ниво 0 — ВИ није дозвољена, осим рутинских алата које правилник изузима.
- ☐ Користите само дозвољене радње и алате; материјалну употребу пријавите у прописаном облику.
- ☐ Проверите чињенице, изворе, јединице, прорачуне, програмски код, моделе, симулације, цртеже и закључке независним поступком.
- ☐ Не уносите личне, поверљиве, пословне, необјављене, испитне или уговорно заштићене податке у јавне или неодобрене алате.
- ☐ Морате бити у стању да без помоћи ВИ објасните и одбраните сваки део рада који предајете.

За наставнике, сараднике и менторе

- ☐ Објавите ниво и конкретна правила пре него што студент започне обавезу; није довољно написати само „ВИ је дозвољена“ или „ВИ није дозвољена“.
- ☐ Повежите правило са исходима учења и образложите зашто је ВИ забрањена, ограничена, дозвољена или интегрисана.
- ☐ Наведите дозвољене и забрањене радње, прихватљиве алате, ограничења података, облик изјаве и начин провере аутентичности.
- ☐ Не захтевајте плаћен или технички недоступан алат без обезбеђеног приступа или равноправне алтернативе.
- ☐ Не отпремајте студентске радове, испитне материјале или необјављене резултате у јавне ВИ системе или неодобрене детекторе.
- ☐ Оцена и одлука о академском интегритету морају остати људске и образложене.

Када постоји недоумица

Студент тражи писано појашњење од предметног наставника или ментора пре употребе. Наставник и ментор се, по потреби, обраћају продекану за наставу, надлежној комисији, лицу за заштиту података или другој надлежној служби Факултета.

Садржај

Однос ових Смерница према актима Факултета	3
За студенте	4
За наставнике, сараднике и менторе.....	4
1. Сврха, подручје примене и правни статус	7
2. Основни појмови	7
3. Основна начела.....	8
4. Нивои дозвољене употребе ВИ.....	9
5. Како се одређује правило за предмет и задатак.....	10
6. Употреба ВИ за учење и формативни рад	10
7. Обавезе и права студента	11
7.1. Обавезе.....	11
7.2. Права.....	11
8. Испити и друге провере знања	11
9. Обавезе наставника, сарадника, ментора и комисија	12
9.1. Комуникација и дизајн задатка	12
9.2. Употреба ВИ од стране наставног особља	12
10. Пројектне, групне и презентационе обавезе	12
11. Инжењерски задаци и техничка валидација.....	12
12. Стручна пракса, учење кроз рад и сарадња са привредом	14
12.1. Подаци који захтевају посебну заштиту	14
13. Завршни и мастер рад	14
14. Докторске студије и научноистраживачки рад	15
15. Изјава, документација и навођење употребе ВИ	15
15.1. Када је изјава обавезна.....	15
15.2. Минимални садржај изјаве	15
16. Заштита података, поверљивост и интелектуална својина.....	16
16.1. Минималне безбедносне мере	16
17. ВИ агенти, снимање и аутоматизоване радње	17
18. Недозвољена употреба ВИ.....	17
19. Поступање у случају сумње	17
20. Правичност, приступачност и језичка подршка	18

21. ВИ писменост.....	18
22. Праћење квалитета и ажурирање	19
23. Минимални план увођења.....	19
Прилог А — Сажета матрица нивоа 0–3.....	20
Прилог Б — Брза одлука за студента	20
Прилог В — Модели текста за силабус.....	21
В.1. Ниво 0	21
В.2. Ниво 1	21
В.3. Ниво 2	21
В.4. Ниво 3	21
Прилог Г — Шаблон правила за конкретан задатак	22
Прилог Д — Кратка изјава за оцењивану обавезу	22
Прилог Ђ — Минимални садржај детаљне изјаве за завршни, мастер и докторски рад.....	23
Прилог Е — Матрица типичних активности на Машинском факултету	23
Прилог Ж — Контролне листе.....	24
Ж.1. Студент пре предаје.....	24
Ж.2. Наставник пре објављивања задатка	24
Ж.3. Ментор завршног, мастер или докторског рада	24
Прилог З — Честа питања	24
Прилог И — Међународна и интерна основа.....	25
Интерни извори МФН	26
Контрола документа.....	26

I. ОПШТИ ОКВИР

Сврха, појмови, начела и нивои употребе

1. Сврха, подручје примене и правни статус

Ове Смернице утврђују јединствен начин примене правила о вештачкој интелигенцији на основним, мастер и докторским академским студијама Машинског факултета Универзитета у Нишу. Примењују се на наставу, самостално учење, консултације, предиспитне и испитне обавезе, пројектни и лабораторијски рад, стручну праксу, учење кроз рад, завршне и мастер радове, студијско-истраживачки и научноистраживачки рад, публикације, докторске извештаје и докторске дисертације.

Смернице се примењују на студенте, наставнике, сараднике, менторе, чланове комисија и друга лица која учествују у наставном или истраживачком процесу. Правила о поверљивости, заштити података, пословној тајни и интелектуалној својини примењују се и на менторе код послодавца, спољне сараднике и партнерске организације у мери у којој учествују у активностима Факултета.

У случају несагласности примењују се закон, акти Универзитета, Статут и правилници Факултета, а затим ове Смернице и конкретно писано упутство. Писано упутство може да прецизира или поштри режим употребе ВИ када је то оправдано исходима учења, безбедношћу, поверљивошћу или професионалним стандардима, али не сме умањити обавезе заштите података, људске одговорности, транспарентности и правичног поступка.

2. Основни појмови

Табела 3. Оперативне дефиниције

Појам	Значење у овим Смерницама
Вештачка интелигенција (ВИ)	Софтверски системи и дигитални алати који на основу података или упита генеришу, мењају, анализирају, преводе, класификују, предлажу или вреднују текст, кôд, слике, табеле, прорачуне, моделе, техничку документацију или друге садржаје.
Генеративна ВИ	Алати који генеришу нови садржај, укључујући текст, кôд, математичке изводе, техничке цртеже, слике, табеле, графиконе, моделе, презентације, резимее, преводе и предлоге решења.
Материјална употреба	Употреба која може утицати на идејно решење, структуру, аргументацију, методологију, прорачун, анализу података, кôд, техничко решење, CAD/CAE модел, симулацију, резултате, дискусију, закључак или суштинско језичко обликовање рада који се оцењује.
Рутинска техничка помоћ	Провера правописа, исправка очигледних словних грешака, техничко форматирање или претрага библиографских података, ако наставник није одредио другачије. Помоћ престаје да буде рутинска ако мења значење, аргумент или алгоритам.

Појам	Значење у овим Смерницама
Оцењивана обавеза	Сваки рад, задатак, испит, извештај, пројекат, презентација, код, модел, пракса или истраживачки резултат који утиче на оцену, бодове, верификацију или напредовање студента.
Одобрени алат	Алат чија је употреба дозвољена конкретним писаним упутством и, када се обрађују заштићени подаци, институционалним правилима и одговарајућим правним и безбедносним условима.
ВИ агент	Систем који, поред генерисања садржаја, може да чита или мења датотеке, покреће код, приступа сервисима, шаље поруке или предузима друге радње у име корисника.
Изјава о употреби ВИ	Кратка или детаљна изјава којом се наводе алат, сврха, делови рада, врста помоћи, начин провере и, када је потребно, релевантни упити или радни поступак.

Важна граница

Када је језик, превођење, програмирање, прорачун или техничко цртање само по себи исход који се оцењује, и иначе рутинска ВИ помоћ може постати материјална или недозвољена.

3. Основна начела

Исходи учења имају првенство. ВИ се користи само ако не заобилази знање, вештину или расуђивање које студент треба самостално да стекне и покаже.

Човек остаје одговоран. Корисник је одговоран за тачност, оригиналност, законитост, безбедност и последице коначног резултата.

Употреба мора бити транспарентна. Материјална употреба ВИ у оцењиваном или научном раду се пријављује у прописаном обиму.

Самосталност се не може делегирати. ВИ не сме заменити самостално решавање проблема, избор методологије, инжењерско расуђивање, тумачење резултата или научни допринос.

Провера је обавезна. ВИ излаз није доказ. Чињенице, извори, прорачуни, јединице, код, модели и резултати морају бити независно проверени.

Подаци и права се штите. Лични, поверљиви, пословни, испитни, необјављени или заштићени подаци не уносе се у неодобрене алате.

Правичност приступа је услов. Обавезна употреба ВИ не сме зависити од приватне куповне моћи или неједнаке техничке доступности.

Оцењивање и санкционисање остају људски. ВИ може да пружи помоћни сигнал, али не сме самостално одлучити о оцени, ауторству или повреди академског интегритета.

Употреба је пропорционална ризику. Што су веће последице грешке, поверљивост података или значај одлуке, то су строжи услови валидације и људског надзора.

Правила се редовно преиспитују. Технологија, регулатива и наставна пракса се мењају; зато се смернице и списак одобрених алата ажурирају.

4. Нивои дозвољене употребе ВИ

За сваку предиспитну или испитну обавезу, пројекат, праксу, завршни рад, мастер рад или докторску активност одређује се један од нивоа 0–3. Нивои су јединствени за све циклусе студија; код докторских истраживања ВИ као предмет, метода или истраживачка инфраструктура обухвата се Нивоом 3 уз додатни истраживачки план и документацију.

Табела 4. Нивои 0–3

Ниво	Статус	Практично значење
Ниво 0	Употреба ВИ није дозвољена.	Нема употребе при изради обавезе, осим рутинских алата изричито изузетих правилом. Типично: затворени испит, провера основне вештине, индивидуални прорачун.
Ниво 1	Ограничена техничка помоћ.	Дозвољени су језичка провера, превод, форматирање, објашњење појмова, провера синтаксе кода или подршка разумевању, али не и генерисање суштинског решења, прорачуна, анализе, модела, кода или закључка.
Ниво 2	Дозвољена употреба уз обавезну изјаву.	ВИ се користи у мери коју наставник или ментор унапред одреди. Наводе се алат, сврха, делови рада, врста помоћи и начин провере.
Ниво 3	Интегрисана употреба ВИ.	ВИ је саставни део задатка или истраживања. Оцењују се и формулисање упита, избор алата, провера резултата, поређење алтернатива, ограничења, заштита података и самостални инжењерски или научни закључак.

Подразумевано правило

Ако за оцењивану обавезу статус употребе ВИ није изричито наведен у наставном програму, силабусу или писаном упутству, примењује се Ниво 0. Ово правило не забрањује разумну личну употребу ВИ за учење која није део предате или оцењиване обавезе.

5. Како се одређује правило за предмет и задатак

Наставник може одредити различите нивое за различите активности на истом предмету. На пример, ВИ може бити дозвољена за припрему питања за консултације, ограничена у домаћем задатку, интегрисана у пројектни задатак и забрањена на испиту.

Свако писано правило мора бити објављено пре почетка рада и мора да садржи најмање:

- ниво 0–3 и кратко образложење повезано са исходом учења;
- конкретно набројане дозвољене и забрањене радње;
- дозвољене алате, налоге или класе алата, ако је то релевантно;
- ограничења у погледу личних, поверљивих, пословних, лабораторијских и необјављених података;
- начин пријављивања и документацију коју студент предаје;
- начин на који се оцењују производ, поступак, критичка провера и самостални допринос;
- услове приступа, алтернативу и разумна прилагођавања, када је ВИ обавезна;
- лице коме се студент обраћа за појашњење.

Ограничење се не уводи ретроактивно. Ако је промена неопходна због безбедности, правне обавезе или битне промене алата, наставник је благовремено саопштава и обезбеђује да студент не буде неоправдано доведен у неповољан положај.

II. ПРИМЕНА У НАСТАВИ И ОЦЕЊИВАЊУ

Правила за студенте, наставнике, испите и инжењерске задатке

6. Употреба ВИ за учење и формативни рад

Када наставник није другачије одредио, ВИ се може користити као помоћ у личном учењу: за објашњење појмова, израду примера за вежбање, планирање учења, проверу разумевања, проналажење грешака у сопственом тексту или коду и припрему питања за консултације. Таква употреба не сме да претвори ВИ у замену за читање литературе, решавање задатака и стицање основних вештина.

Табела 5. Препоручени циклус учења уз ВИ

Корак	Радња
1. Самостални покушај	Формулисати проблем, претпоставке и почетно решење без ВИ.
2. Циљана помоћ	Поставити ограничено питање: објашњење, контрапример, провера логики или алтернативни приступ.
3. Независна провера	Проверити одговор у уџбенику, стандарду, документацији, сопственом прорачуну, тесту или експерименту.
4. Реконструкција	Поново објаснити или решити проблем сопственим речима и поступком, без копирања ВИ излаза.
5. Рефлексција	Утврдити шта је научено, где је ВИ погрешила и шта се мора самостално увежбати.

7. Обавезе и права студента

7.1. Обавезе

- да пре употребе провери важећи ниво и писано упутство;
- да не користи ВИ изван дозвољене сврхе или обима;
- да пријави материјалну употребу потпуно и истинито;
- да провери тачност, изворе, прорачуне, јединице, код, моделе и резултате;
- да чита и цитира стварне изворе, а не да ВИ излаз представља као научни извор;
- да сачува релевантан процесни траг када је то захтевано;
- да поштује ауторска права, лиценце, приватност, поверљивост и пословну тајну;
- да може да објасни, репродукује и одбрани суштину сваког предатог дела.

7.2. Права

- да добије јасно писано правило пре почетка обавезе;
- да, када је ВИ обавезна, добије одговарајући приступ или равноправну алтернативу;
- да добије појашњење о дозвољеним алатима, подацима и начину пријављивања;
- да студентски рад не буде неовлашћено отпремљен у јавни ВИ систем или детектор;
- да се сумња процењује на основу конкретних чињеница и целине доказа, а не само стила или детектора;
- да се изјасни, објасни поступак рада и достави релевантне доказе у складу са важећим поступком;
- да разумна прилагођавања и асистивне технологије буду разматрани одвојено од недозвољеног генерисања одговора.

8. Испити и друге провере знања

На писаном, усменом, практичном, лабораторијском, рачунарском или другом испиту употреба ВИ није дозвољена, осим ако је предметни наставник пре почетка испита изричито дозволио конкретну врсту алата и јасно одредио обим, начин и услове употребе.

- Дозвољени алат, приступ интернету, унос података, складиштење и начин предаје морају бити једнаки за све студенте у упоредивом положају.
- Ако је ВИ део исхода испита, задатак треба да процењује критичку проверу, избор метода и аргументовано прихватање или одбацивање ВИ излаза, а не само брзину генерисања.
- Забрањено је коришћење скривених уређаја, личних асистената, агената, удаљене помоћи или аутоматизованог решавања које није изричито дозвољено.
- Усмена провера може бити коришћена за проверу разумевања и аутентичности, али мора бити документована и спроведена правично.

9. Обавезе наставника, сарадника, ментора и комисија

9.1. Комуникација и дизајн задатка

- Ускладити ниво ВИ са исходом учења и објаснити студентима разлог избора.
- Формулисати конкретне дозволе и забране, а не ослањати се на нејасне изразе као што су „разумна употреба“ или „користите одговорно“.

- Када је могуће, тражити процесни доказ: нацрт, међуверзију, дневник одлука, репозиторијум кода, улазне датотеке или кратко усмено образложење.
- Не ослањати се само на коначни производ; оцењивати и избор претпоставки, валидацију, ограничења и рефлексију.
- Обезбедити алтернативу ако студент из оправданог разлога не може да користи обавезни алат.

9.2. Употреба ВИ од стране наставног особља

Наставник или сарадник може користити ВИ за планирање наставе, припрему примера, језичку обраду, генерисање варијанти задатака или административну подршку само уз сопствену проверу и уз поштовање права, поверљивости и тачности. Материјал који студент добија мора бити стручно проверен и не сме садржати фабриковане изворе, погрешне прорачуне или пристрасне и дискриминаторне елементе.

Студентски рад, оцене, лични подаци, испитни задаци, необјављени резултати и поверљиви подаци не смеју се уносити у јавне, комерцијалне или неодобрене ВИ системе. Оцена, повратна информација од високог значаја и одлука о академском интегритету не могу бити донете искључиво аутоматизовано. Коначну одлуку доноси одговорно лице које је прегледало рад и може да образложи процену.

10. Пројектне, групне и презентационе обавезе

- За групни рад се, поред заједничке изјаве о ВИ, наводе улоге чланова и начин на који је ВИ утицала на појединачни и заједнички допринос.
- Члан групе не сме у ВИ уносити рад, податке или идеје других чланова без њиховог знања и одговарајућег правног основа.
- ВИ генерисане или ВИ измењене слике, видео, звук, дијаграми или анимације морају бити означени када могу утицати на разумевање ауторства, доказа или стварности приказа.
- Синтетички глас, аватар или аутоматизовано присуство не може заменити личну презентацију или усмену одбрану ако је лична комуникација део исхода.

11. Инжењерски задаци и техничка валидација

У инжењерском образовању прихватљивост ВИ употребе не зависи само од тога да ли је текст оригиналан, већ и од техничке исправности, следљивости претпоставки, примене стандарда, безбедности и могућности независне репродукције. Студент и наставник морају да разликују помоћ у процесу од доказаног инжењерског резултата.

Табела 6. Минималне провере по врсти инжењерског рада

Врста рада	Минимална стручна провера
Прорачун и математички извод	Проверити претпоставке, јединице, граничне случајеве, димензиону хомогеност и независни контролни прорачун.
Програмски код и алгоритам	Разумети сваку битну линију; проверити тестове, граничне случајеве, безбедност, лиценце, зависности и репродуктивност.

Врста рада	Минимална стручна провера
CAD модел и технички цртеж	Проверити геометрију, толеранције, материјал, производљивост, стандарде, склопивост и све аутоматски предложене карактеристике.
CAE/нумеричка симулација	Проверити модел, граничне и почетне услове, мрежу, конвергенцију, параметре материјала, осетљивост, верификацију и валидацију.
Анализа података и статистика	Документовати извор, чишћење и трансформације; проверити пристрасност, избор модела, метрике, цурење података и робусност.
Лабораторијски извештај	Сачувати сирове податке; не генерисати посматрања, мерења или резултате; проверити мерну несигурност и следљивост.
Литературни преглед	Користити ВИ за кључне речи или оријентацију само ако је дозвољено; прочитати и цитирати оригиналне изворе; проверити сваки библиографски податак.
Слика, графикон или дијаграм	Означити генеративно порекло/измену када је релевантно; проверити податке, размере, легенду, осе, ауторска права и ризик од обмане.
Безбедносно критичан задатак	Обавезни су независна верификација, преглед одговорног стручног лица и документован траг одлуке; ВИ излаз није довољан основ.

Правило професионалне одговорности

Студент не сме да се позове на ВИ као оправдање за нетачан прорачун, неисправан код, погрешан модел, измишљен извор или небезбедно техничко решење. Одговорност прати лице које је резултат прихватило, предало или применило.

III. ПРАКСА, ЗАВРШНИ РАДОВИ И ИСТРАЖИВАЊЕ

Посебна правила за рад са привредом и за сва три циклуса студија

12. Стручна пракса, учење кроз рад и сарадња са привредом

Студент користи ВИ током стручне праксе или учења кроз рад само ако је то у складу са Смерницама, упутствима наставника или академског ментора, правилима ментора код послодавца, уговором и правилима организације. Ако су правила партнера строжа, примењује се строже правило у границама закона и аката Факултета.

12.1. Подаци који захтевају посебну заштиту

- производна и конструкциона документација, цртежи, CAD/CAE модели, технолошки поступци и интерне спецификације;

- нејавни резултати мерења, тестова, кварова, контроле квалитета, одржавања и безбедносних анализа;
- пословне информације, понуде, цене, уговори, планови, подаци о купцима, добављачима и запосленима;
- изворни кôд, мрежне шеме, лозинке, API кључеви, акредитиви и подаци о рањивостима;
- необјављени или потенцијално патентбилни резултати, know-how и подаци обухваћени обавезом поверљивости.

Ако је ВИ коришћена за дневник праксе, извештај, презентацију или технички материјал који се вреднује, употреба се наводи. Студент не сме да генерише или „улепшава“ неостварене активности, мерења или закључке.

13. Завршни и мастер рад

ВИ може имати само улогу која је унапред договорена са ментором и усклађена са правилником. Не сме заменити самостално формулисање проблема, избор и образложење методологије, пројектовање, прорачун, експеримент, симулацију, анализу резултата, дискусију, закључивање и одговорност кандидата.

Табела 7. Контролне тачке за завршни и мастер рад

Фаза	Захтев
Одобрење теме	Ментор утврђује почетни ниво 0–3, дозвољене сврхе, ограничења података и облик изјаве.
План рада	Наводи се у којим фазама је ВИ дозвољена и како ће се проверити извори, кôд, модели, симулације и резултати.
Израда	Студент бележи материјалну употребу, чита оригиналне изворе, чува релевантне међуверзије и спроводи независну проверу.
Предаја	Доставља се потписана Изјава о употреби ВИ у складу са одговарајућим правилником.
Одбрана	Кандидат објашњава методологију, прорачуне, кôд, моделе, податке, ограничења и све делове у чијој је изради ВИ коришћена.
Архивирање	Изјава се архивира са радом; додатни процесни траг чува се само у обиму који је неопходан и правно дозвољен.

14. Докторске студије и научноистраживачки рад

На докторским студијама ВИ може бити помоћни алат, истраживачка метода, део експерименталне или рачунарске инфраструктуре или предмет истраживања. У свим случајевима мора бити јасно разграничено шта је урадио докторанд, шта је генерисано или предложено алатом и како је резултат проверен.

Јединствена скала 0–3 се задржава и за докторске студије. Када је ВИ интегрисана у научни метод, модел, обраду података, генерисање кода или експериментални ток, примењује се Ниво 3, уз истраживачки протокол који садржи:

- сврху и улогу ВИ у истраживачком питању и методологији;
- назив алата/модела, верзију, датум приступа и битна подешавања;
- извор и правни режим података, начин анонимизације и ограничења приступа;
- поступак верификације, валидације, процене пристрасности, неизвесности и робусности;
- мере репродуктивности: код, конфигурације, семена, упити или опис интеракције у мери неопходној за проверу;
- начин пријављивања у извештајима, научним радовима и докторској дисертацији.

ВИ не може бити аутор научног рада, носилац научне одговорности или замена за стручни суд. При објављивању се поштују правила часописа, конференције, финансијера, партнерске организације и Факултета; ако се правила разликују, примењује се строже применљиво правило. Рукописи у рецензији, рецензије, пројектне пријаве, необјављени подаци и поверљиви материјали не уносе се у јавне ВИ алате без изричитог одобрења и одговарајућег правног основа.

15. Изјава, документација и навођење употребе ВИ

15.1. Када је изјава обавезна

- за сваку материјалну употребу на Нивоу 2 или Нивоу 3;
- за употребу на Нивоу 1 када је наставник или ментор изричито захтева;
- уз завршни, мастер и докторски рад, у облику прописаном одговарајућим актом;
- у научном раду или извештају када то захтева издавач, финансијер, партнер или правило истраживачког интегритета.

15.2. Минимални садржај изјаве

- назив алата и модел/верзија, ако су познати;
- сврха употребе;
- делови рада или фазе процеса на које се употреба односи;
- врста добијене помоћи;
- начин провере, измене и критичке оцене резултата;
- кратак опис релевантних упита или радног поступка када је употреба била материјална.

ВИ се наводи као алат или део поступка, а не као замена за стручну литературу, стандард, мерење или доказ. Чињенице и научне тврдње поткрепљују се оригиналним, проверљивим изворима. Општа реченица „коришћена је ВИ“ није довољна ако не омогућава разумевање њене стварне улоге.

IV. ПОДАЦИ, БЕЗБЕДНОСТ И АКАДЕМСКИ ИНТЕГРИТЕТ

Заштита података, агенти, недозвољена употреба и поступање у случају сумње

16. Заштита података, поверљивост и интелектуална својина

Пре употребе ВИ корисник процењује природу података, услове коришћења алата, могућност задржавања и даље обраде унетог садржаја, право на унос материјала и ризик од поновне идентификације. Лична претплата, искључена историја разговора или обећање алата да „не обучава модел“ сами по себи не представљају институционално одобрење.

Табела 8. Оперативне класе података за употребу ВИ

Класа	Примери	Правило
А — Јавно	Јавно објављени материјали, отворени подаци и сопствени садржај без ограничења.	Може се користити у складу са нивоом задатка, ауторским правом и условима алата.
Б — Интерно, ниског ризика	Наставни нацрти, неосетљиви радни материјали и интерни садржај без личних/поверљивих података.	Само у одобреном окружењу или уз изричиту дозволу одговорног лица.
В — Поверљиво/ограничено	Лични подаци, студентски радови, оцене, необјављено истраживање, индустријски подаци, уговорно заштићена документација.	Не уносити у јавне алате; могућа употреба само уз правни основ, одобрен алат и прописане мере.
Г — Забрањено/високог ризика	Лозинке, токени, приватни кључеви, испитне базе, здравствени/биометријски подаци без посебног основа, безбедносне тајне и подаци чије би откривање изазвало значајну штету.	Не уносити у ВИ алате, осим у посебно одобреном истраживачком окружењу које је правно и технички уређено.

16.1. Минималне безбедносне мере

- никада не уносити лозинке, API кључеве, токене, MFA кодове, приватне кључеве или приступне линкове;
- пре отпремања датотеке проверити метаподатке, скривене листове, коментаре, праћене измене и личне податке;
- не претпостављати да је анонимизација довољна ако технички детаљи омогућавају поновну идентификацију;
- проверити ауторско право, лиценцу и право на унос материјала у алат;
- инцидент пријавити без одлагања, уз податке о томе шта је унето, у који алат, када и које су мере предузете.

17. ВИ агенти, снимање и аутоматизоване радње

ВИ агент који има приступ датотекама, коду, електронској пошти, календару, платформама за учење или спољним сервисима носи већи ризик од обичног разговора са алатом. Његова употреба у настави и истраживању дозвољена је само у одобреном окружењу и уз најмања неопходна овлашћења.

- Радње слања, објављивања, брисања, предаје задатка, измене оцене или куповине морају имати изричиту људску потврду.

- Агент не сме да приступа наставној или испитној платформи у име студента ради решавања или предаје обавезе.
- Састаначки асистенти, аутоматска транскрипција и снимање наставе користе се само уз одобрење и информисање учесника, у складу са правилима о приватности и ауторским правима.
- Када агент покреће код или мења датотеке, користе се изоловано окружење, пробно извршавање, верзионисање и могућност враћања измена.

18. Недозвољена употреба ВИ

- употреба ВИ на испиту, колоквијуму или другој провери када није изричито дозвољена;
- предаја текста, прорачуна, кода, цртежа, модела, извештаја, анализе, презентације или закључка који је у целини или суштинском делу генерисан помоћу ВИ као сопствени самостални рад;
- употреба супротно објављеном нивоу, сврси, алату или ограничењу;
- непријављивање материјалне употребе или нетачна, непотпуна или обмањујућа изјава;
- фабриковање или манипулација подацима, мерењима, експериментима, симулацијама, изворима, цитатима, сликама или резултатима;
- парафразирање извора помоћу ВИ ради прикривања плагијата или избегавања цитирања;
- уношење личних, поверљивих, пословних, необјављених, испитних или заштићених података без одобрења;
- уступање налога, акредитива или приступа агенту ради лажног представљања или извршавања обавезе у име студента;
- ослањање на ВИ излаз без неопходне стручне провере у безбедносно критичном контексту;
- употреба која нарушава права других, равноправност, приватност, ауторска права, лиценце, уговоре или углед Факултета.

19. Поступање у случају сумње

Сумња на недозвољену употребу мора бити заснована на конкретним чињеницама и процењује се кроз целину релевантних околности. Стил писања, језичка уредност, употреба одређених речи, различит ниво језичке компетенције или резултат ВИ детектора не могу сами по себи доказати повреду.

Табела 9. Минимални поступак провере

Корак	Радња
1. Утврђивање правила	Документовати који ниво и које писано упутство су важили у време израде.
2. Конкретни разлози	Навести техничке, садржинске или процесне чињенице које су изазвале сумњу.
3. Разговор/усмена провера	Омогућити студенту да објасни метод, изворе, код, прорачуне, податке и радни поступак.
4. Додатни материјал	По потреби прегледати нацрте, верзије, репозиторијум, лабораторијске белешке, улазне датотеке или изјаву о ВИ.
5. Процена целине	Размотрити све доказе, укључујући могућност грешке, нејасне инструкције и допуштену употребу.

Корак	Радња
6. Даље поступање	Ако сумња остане основана, поступити по важећем дисциплинском или другом надлежном поступку, уз право студента да се изјасни.

Детектори нису доказ

Извештај алата за препознавање ВИ генерисаног садржаја може бити само помоћни индикатор. Не сме бити једини основ за оцену, оптужбу, санкцију или одлуку о ауторству. Студентски рад се не отпрема у јавни детектор без одговарајућег правног основа и одобрења.

V. ПРАВИЧНОСТ, ВИ ПИСМЕНОСТ И УПРАВЉАЊЕ

Једнак приступ, обука, праћење квалитета и ажурирање

20. Правичност, приступачност и језичка подршка

Факултет и наставници воде рачуна да различит приступ плаћеним алатима, квалитету интернета, језику, инвалидитету или техничкој опреми не производи неоправдану предност. Када је ВИ обавезан део активности, обезбеђује се институционални приступ, прихватљива бесплатна алтернатива или други равноправан начин остваривања исхода.

Језичка помоћ може бити дозвољена када језичка компетенција није исход који се оцењује, али студент мора задржати значење, сопствени став и способност да објасни текст. Када су превођење, академско писање или професионална комуникација део исхода, наставник може ограничити или забранити ВИ подршку.

Разумна прилагођавања и асистивне технологије процењују се у складу са прописаним поступком. Циљ је приступ без снижавања суштинског академског стандарда или прикривања недозвољеног генерисања одговора.

21. ВИ писменост

Факултет развија системску ВИ писменост студената и наставног особља. Обука није промоција конкретног производа, већ способност да се донесе стручна одлука када, како и да ли ВИ треба користити.

Табела 10. Минимални садржај ВИ писмености

Област	Исход обуке
Основе	Начин рада, могућности, ограничења, халуцинације, пристрасност и неизвесност.
Академски интегритет	Самосталност, дозвољена помоћ, пријављивање, цитирање стварних извора и одговорност.
Инжењерска провера	Јединице, прорачуни, код, модели, симулације, стандарди, верификација и валидација.

Област	Исход обуке
Подаци и права	Приватност, поверљивост, пословна тајна, ауторско право, лиценце и сајбер-безбедност.
Критичка употреба	Формулисање упита, поређење алтернатива, провера извора и препознавање ситуација када ВИ не треба користити.
Агенти и аутоматизација	Овлашћења, акредитиви, људска потврда, логови и ризик неповратних радњи.
Етика и друштвени утицај	Правичност, приступачност, дискриминација, еколошки трошак и професионална одговорност.

22. Праћење квалитета и ажурирање

Примена Смерница прати се кроз систем обезбеђења квалитета, повратне информације студената и наставника, анализу нејасних правила, инцидената, жалби, доступности алата и утицаја на исходе учења. Циљ није повећање броја пријава, већ јасније учење, валидније оцењивање и мањи ризик.

- Смернице се формално преиспитују најмање једном годишње.
- Списак одобрених алата и дозвољених класа података води се одвојено и ажурира чешће када је потребно.
- Ванредна ревизија се покреће при значајној промени закона, универзитетских аката, функционалности алата, безбедносног ризика или међународне академске праксе.
- При ревизији се посебно проверава усклађеност са правилницима о ОАС, МАС и ДАС и дисциплинским правилима.

23. Минимални план увођења

Табела 11. Кораци за примену

Период	Активност
Пре почетка семестра	Усвојити и објавити Смернице; припремити шаблоне; утврдити контакт за питања; обавестити наставнике и студенте.
Почетак семестра	Сваки предмет објављује правило ВИ; студенти се упознају са нивоима, изјавама и заштитом података.
Током семестра	Пратити нејасноће, обезбедити консултације и спровести основну обуку.
По завршетку семестра	Анализирати примену, притужбе, случајеве, доступност алата и утицај на оцењивање.
Једном годишње	Ажурирати Смернице, примере, обрасце и регистар алата.

ПРИЛОЗИ

Шаблони и контролне листе за непосредну примену

Прилог А — Сажета матрица нивоа 0–3

Табела А1. Оперативно поређење

Ниво	Статус	Дозвољена улога	Изјава	Типичан пример
0	Забрањена	Нема ВИ у изради; рутински алати само ако нису забрањени.	Није потребна, осим ако наставник тражи потврду.	Затворени испит, основни прорачун, провера индивидуалне вештине.
1	Ограничена	Језик, превод, формат, објашњење, синтакса; без суштинског решења.	По правилу није потребна, осим ако је захтевана.	Језичка корекција, објашњење поруке о грешци, примери за учење.
2	Дозвољена уз изјаву	Само у унапред одређеном обиму и сврси.	Обавезна кратка или детаљна изјава.	Идеје, делови кода, анализа алтернатива, структурирање — када су дозвољени.
3	Интегрисана	ВИ је део задатка/методе; оцењују се употреба и критичка провера.	Обавезна детаљна документација.	Поређење модела, критика ВИ решења, ВИ као истраживачка метода.

Прилог Б — Брза одлука за студента

1. Да ли је активност оцењивана или се предаје као доказ испуњене обавезе? Ако није, примените правила за лично учење и заштиту података.
2. Да ли је ниво ВИ јасно наведен у силабусу или упутству? Ако није, за оцењивану обавезу важи Ниво 0.
3. Да ли је радња коју желите да извршите изричито дозвољена? Ако није јасно, тражите писано појашњење пре употребе.
4. Да ли материјал садржи личне, поверљиве, пословне, необјављене или заштићене податке? Ако да, не уносите га у јавни алат.
5. Да ли можете независно да проверите резултат и да објасните цео рад? Ако не, немојте га користити или предати.
6. Да ли је употреба материјална? Ако јесте, попуните изјаву у прописаном обиму.

Прилог В — Модели текста за силабус

В.1. Ниво 0

Модел текста

У оцењиваним обавезама на овом предмету употреба алата вештачке интелигенције није дозвољена, осим стандардне провере правописа и техничког форматирања, ако у упутству за конкретан задатак није изричито наведено другачије. Циљ је да студент самостално покаже [навести исход]. Употреба ВИ за генерисање текста, кода, прорачуна, модела, анализе или закључака сматра се недозвољеном помоћи.

В.2. Ниво 1

Модел текста

Дозвољена је ограничена техничка употреба ВИ за [навести: језичку проверу, превод, форматирање, објашњење појмова, проверу синтаксе]. Није дозвољено генерисање суштинског решења, прорачуна, алгоритма, модела, анализе, текста или закључка који се оцењују. Студент је одговоран за тачност и мора бити у стању да објасни цео предати рад.

В.3. Ниво 2

Модел текста

Употреба ВИ је дозвољена само за [навести сврхе и фазе]. Забрањено је [навести]. Студент уз рад прилаже изјаву која садржи алат/верзију, сврху, делове рада, врсту помоћи и начин провере. Оцењују се самостални допринос, исправност, провера извора и способност да се рад образложи.

В.4. Ниво 3

Модел текста

Употреба ВИ је обавезан/интегрисан део активности. Студент користи [алат/класу алата] за [сврху], документује релевантни поступак и предаје [изјаву, упите, лог, поређење, рефлексију]. Оцењују се избор алата, формулисање упита, критичка провера, поређење алтернатива, ограничења, заштита података и самостални закључак.

Прилог Г — Шаблон правила за конкретан задатак

Обавезно поље	Попуњава наставник/ментор
Назив предмета и активности	_____
Ниво употребе ВИ	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3
Зашто је изабран овај ниво	_____
Дозвољене радње	_____
Забрањене радње	_____
Дозвољени алати/налози	_____

Обавезно поље	Попуњава наставник/ментор
Подаци који се не смеју уносити	_____
Шта студент предаје као доказ процеса	_____
Облик изјаве о ВИ	☐ није потребна ☐ кратка ☐ детаљна
Начин провере/усмене одбране	_____
Контакт за појашњење	_____

Прилог Д — Кратка изјава за оцењивану обавезу

Име и презиме: _____ Број индекса: _____

Предмет и назив обавезе: _____

Означити једну опцију:

- ☐ Нисам користио/користила ВИ, осим рутинских алата изричито дозвољених правилом задатка.
- ☐ Користио/користила сам ВИ само као ограничену техничку помоћ, у дозвољеном обиму.
- ☐ Користио/користила сам ВИ материјално, у дозвољеном обиму, како је наведено у табели.

Табела Д1. Подаци о употреби ВИ

Алат/верзија	Сврха	Део рада	Врста помоћи	Начин провере

Кратак опис радног поступка или релевантних упита, ако је захтевано:

Потврђујем да сам проверио/проверила тачност, изворе, јединице, прорачуне, код, моделе, податке, резултате и закључке; да нисам уносио/уносила заштићене податке без одобрења; да разумем цео рад и преузимам одговорност за предати садржај.

Датум: _____

Потпис студента/студенткиње: _____

Прилог Ђ — Минимални садржај детаљне изјаве за завршни, мастер и докторски рад

За завршни, мастер и докторски рад користи се образац који је саставни део одговарајућег правилника. Образац треба да садржи најмање следећа поља:

- идентификацију кандидата, студијског програма и рада;

- потврду да ВИ није коришћена, да је коришћена само као ограничена техничка помоћ или да је коришћена материјално у дозвољеном обиму;
- назив алата, модел/верзију и датум или период употребе;
- сврху и фазу рада;
- делове рада, кода, модела, симулације, анализе или документације на које се употреба односи;
- кратак опис упита или радног поступка када је употреба материјална;
- начин провере, измене, валидације и критичке оцене резултата;
- потврду о заштити података, поверљивости, ауторским правима и лиценцама;
- потпис кандидата и, када је прописано, потврду да је ментор упознат са изјавом.

Прилог Е — Матрица типичних активности на Машинском факултету

Табела Е1. Примери који се увек читају заједно са правилом конкретног предмета

Активност	Могућа дозвољена употреба	Типично недозвољено или ризично
Учење појмова	Објашњење, примери, питања за вежбање.	Прихватање одговора без провере; коришћење као замена за литературу.
Семинарски рад	Структура, кључне речи, језичка помоћ или повратна информација — ако је дозвољено.	Генерисање суштинског текста, литературног прегледа или закључка без дозволе и изјаве.
Програмски задатак	Објашњење грешке, тестни примери, делови кода — у дозвољеном нивоу.	Предаја кода који студент не разуме, не може да тестира или чију лиценцу не зна.
CAD/CAE пројекат	Идеје, аутоматизација рутинских корака, скриптовање — ако је одобрено.	Прихватање геометрије, мреже, услова, материјала или резултата без провере и валидације.
Лабораторијски извештај	Језичко уређење и графички приказ — ако је дозвољено.	Генерисање или измена мерења, запажања, несигурности или резултата.
Литературна претрага	Предлог кључних речи и оријентационих тема.	Цитирање непроверених или непостојећих извора; ослањање на ВИ резиме без читања оригинала.
Презентација	Дизајн структуре, језичка помоћ, илустрације — ако је дозвољено и означено.	Лажно представљање синтетичког материјала као стварног доказа или личног наступа.
Стручна пракса	Помоћ у јавној и неповерљивој документацији уз правила организације.	Унос интерних података, цртежа, кода, мерења, уговора или личних података у јавни алат.
Завршни/мастер рад	Само у улози коју је ментор унапред одобрио и која је пријављена.	Замена самосталне методологије, анализе, дискусије, закључка или инжењерског доприноса.
Докторско истраживање	Ниво 3 када је ВИ метод/предмет; потпуна методолошка документација.	Непријављена анализа, невалидирани резултати, губитак репродуктивности или откривање необјављених података.

Прилог Ж — Контролне листе

Ж.1. Студент пре предаје

- ☐ Знам који ниво ВИ важи и нисам изашао/изашла из дозвољеног обима.
- ☐ Навео/навела сам материјалну употребу потпуно и истинито.
- ☐ Проверио/проверила сам сваки извор, податак, јединицу, прорачун, кôд, модел и резултат.
- ☐ Не постоје измишљени извори, подаци, мерења или експерименти.
- ☐ Нисам унео/унела поверљиве или личне податке у неодобрен алат.
- ☐ Могу без ВИ да објасним и одбраним цео рад.

Ж.2. Наставник пре објављивања задатка

- ☐ Ниво је јасно наведен и образложен исходом учења.
- ☐ Дозвољене и забрањене радње су конкретне.
- ☐ Наведени су алати, подаци, начин изјаве и процесни доказ.
- ☐ Обезбеђени су једнак приступ или алтернатива.
- ☐ Планирана је људска и технички смислена провера аутентичности.
- ☐ Нема потребе за отпремањем студентског рада у јавни ВИ систем или неодобрени детектор.

Ж.3. Ментор завршног, мастер или докторског рада

- ☐ Ниво и улога ВИ су договорени на почетку и по потреби ажурирани писмено.
- ☐ Проверена су ограничења података, партнера, лабораторије, финансијера и издавача.
- ☐ Кандидат је објаснио како проверава изворе, кôд, моделе и резултате.
- ☐ Декларација је потпуна и усклађена са стварним радним поступком.
- ☐ Планирана су питања за усмену одбрану делова у којима је ВИ коришћена.

Прилог 3 — Честа питања

Да ли смем да користим ВИ за правопис?

По правилу да, ако се ради само о рутинској исправци и ако наставник није другачије одредио. Ако алат суштински преписује текст, употреба може постати материјална.

Да ли смем да користим ВИ за проналажење литературе?

Само у дозвољеном нивоу. ВИ може предложити кључне речи или наслове, али студент мора пронаћи, прочитати и цитирати стварни извор и проверити библиографске податке.

Шта ако наставник није навео правило?

За оцењивану обавезу важи Ниво 0. За лично учење које се не предаје може се користити разумна помоћ уз заштиту података и самостално учење.

Да ли морам да наведем сваки упит?

Не увек. За материјалну употребу мора бити довољно описан радни поступак; потпун списак упита тражи се само када је потребан за проверу или репродуктивност.

Да ли ВИ може бити наведена као аутор или научни извор?

Не. ВИ не може преузети ауторску одговорност. Стварне тврдње се поткрепљују оригиналним изворима; употреба ВИ се пријављује као алат или део метода.

Може ли наставник да користи ВИ за оцену?

Само као ограничену помоћ у одобреном окружењу и уз људску проверу. Коначна оцена и одлука морају бити људске и образложене; студентски рад се не отпрема у јавни систем без правног основа.

Шта ако је ВИ предмет мог докторског истраживања?

Примењује се Ниво 3. Истраживачки план мора описати алат, верзију, податке, поступак, валидацију, пристрасност, репродуктивност и начин пријављивања.

Да ли детектор може доказати да је рад написала ВИ?

Не самостално. Детектор може бити само помоћни индикатор; потребни су конкретни разлози, разговор са студентом и процена целине доказа.

Прилог И — Међународна и интерна основа

Извори су коришћени за процену форме и садржаја документа. Стање званичних интернет извора проверено је 4. септембра 2026. године. Локална факултетска или департманска правила су у наставку јасно означена и не представљају се као политика целог универзитета.

[1] **MIT Faculty Governance**. AI use policy and resources for instructors (25. август 2026). [Званични извор](#)

[2] **MIT Teaching + Learning Lab**. Four Options for Acceptable AI Use Policies. [Званични извор](#)

[3] **Stanford Teaching and Learning Hub**. Course Policies on Generative AI Use (ажурирано 31. августа 2026). [Званични извор](#)

[4] **Cornell University**. Code of Academic Integrity, effective 24. август 2026; AI & Academic Integrity guidance. [Званични извор](#)

[5] **University of Oxford**. AI use in summative assessment. [Званични извор](#)

[6] **University of Cambridge**. Generative AI and Assessment; Artificial Intelligence and academic misconduct guidance. [Званични извор](#)

[7] **ETH Zurich**. Generative AI in Teaching & Learning — Guidelines; Academic Integrity. [Званични извор](#)

[8] **TU Delft, Faculty of Mechanical Engineering**. Generative AI Guidelines for Students (јануар 2026) — факултетске смернице. [Званични извор](#)

[9] **Technical University of Munich**. Guidelines for the Use of AI Tools in Reports, Seminar Papers, and Theses — локалне смернице које допуњују акте TUM. [Званични извор](#)

[10] **Imperial College London**. Generative AI Principles and Study Guidance Hub. [Званични извор](#)

[11] **EPFL**. Guidelines for the Use of AI in Teaching at EPFL (април 2025). [Званични извор](#)

Интерни извори МФН

- Предлог измена и допуна Правилника о основним академским студијама Машинског факултета у Нишу
- Предлог измена и допуна Правилника о мастер академским студијама Машинског факултета у Нишу
- Предлог измена и допуна Правилника о докторским академским студијама Машинског факултета у Нишу
- Правилници о основним, мастер и докторским академским студијама Машинског факултета у Нишу.

Контрола документа

Поље	Податак
Назив	Опште смернице и практични водич за одговорну примену вештачке интелигенције
Верзија	2.0 — предлог за усвајање
Доноси	Наставно-научно веће Машинског факултета Универзитета у Нишу
Број и датум одлуке	_____
Почетак примене	_____
Редовна ревизија	Најмање једном годишње
Следећа планирана ревизија	_____

Опште смернице и практичан водич за одговорну употребу вештачке интелигенције у настави, учењу, оцењивању, стручној пракси, учењу кроз рад, завршним и мастер радовима и научноистраживачком раду на Машинском факултету у Нишу су обавезујући оперативни оквир и практични водич који разрађује правила садржана у правилницима о основним, мастер и докторским академским студијама, али не замењује правилнике Факултета нити уводе самосталне дисциплинске санкције.

Опште смернице ступају на снагу и примењиваће се почев од осмог дана од дана објављивања на интернет адреси Машинског факултета у Нишу.

Број: 612-288-8/2026

Датум: 21. септембар 2026. године



НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ

Проф. др Горан Јаневски, председник